

Svar på skriftligt spörsmål SSS 348/2021 rd

Svar på skriftligt spörsmål om kommunikationsministeriets och Helsingfors stads avtal med Världsekonomiskt forum

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 348/2021 rd undertecknat av riksdagsledamot Ano Turtiainen /at:

Är avsikten att förlänga samarbetsavtalet med Världsekonomiskt forum,

vilka är de konkreta målen i avtalet,

varför ministeriet har gått med på att underteckna ett avtal med Världsekonomiskt forum, i vilket det separat åtar sig att hålla saker hemliga,

vad har varit så hemlighetsfullt i avtalet att det måste hållas hemligt,

varför det i avtalet särskilt förbjuds att i något sammanhang berätta något om detta samarbete till andra instanser, såsom media, utan särskilt tillstånd från alla parter,

vad innebär det i praktiken att Finland i avtalet uttrycker sin önskan att fungera som partner till Världsekonomiskt forum och som ett pilotland för den fjärde industriella revolutionen,

vad och vilka framsteg som har gjorts under denna avtalsperiod,

ska ett verksamhetsställe för den fjärde industriella revolutionen inrättas i Finland – vilket enligt dokumenten skulle kräva att Finland blir medlem i Världsekonomiskt forum,

hur kommer en sådan utomparlamentarisk aktörs uppgifter till kännedom för politiker och medborgare, om detta verksamhetsställe inrättas,

hur kan politiker och medborgare kontrollera att denna planering, som siktar på en radikal förändring, är lämplig och etisk i Finland,

hur får finländarna information i förväg om huvudmålet för den fjärde industriella revolutionen, det vill säga planerna på att genomföra digitaliseringen i alla livsområden,

hur kan finländarna själva påverka förändringar i sina egna liv i samband med digitaliseringsprocessen,

deltar Finland eller ska Finland delta i utvecklingen av den transhumana människan,

hur snart sådana transhumana människor kommer att finnas i Finland,

hur ser ni att finländarnas liv förändras med den här typen av digital teknik,

ser ni etiska problem eller hot i den här typen av transhuman digital teknik, och om ni gör det,

hur anser ni att man kan minimera dessa hot,

hur förhindrar man eventuellt missbruk i samband med överföringen av de personuppgifter som anges i avtalet,

vad avses med ifrågavarande personuppgifter och

hur kan Finland övervaka genomförandet av avtalets innehåll?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

I juni 2020 inledde kommunikationsministeriet, Helsingfors stad och Världsekonomet forum ett partnerskap som syftar till att påskynda digitaliseringen, dataekonomin och automatiseringsutvecklingen. Ministeriet och Helsingfors stad anser att partnerskapet mellan Finland och Världsekonomet forum är ett utmärkt tillfälle att stärka det internationella datasamarbetet och bredda den internationella effekten av Finlands dataexpertis. Med tanke på Finlands mål innebär detta att de politiska åtgärderna och god praxis för den digitala omställningen som möjliggör hållbar tillväxt i EU samt en människocentrerad dataekonomi skalas upp på global nivå.

Det partnerskapsavtal som parterna ingått gäller till och med den 30 juni 2021. Det officiella avtalsdokumentet finns fritt tillgängligt i statsrådets projektdatabas (<https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=LVM042:00/2020>). Avtalet är upprättat på engelska och har inte översatts till svenska. Dessutom har information om utarbetandet av avtalet getts och ett separat webbseminarium om inledande av samarbete har ordnats för intressentgrupper.

Parterna i partnerskapet anser att det är viktigt att kommunikationen från partnerskapet till tredje parter är öppen, aktiv, tydlig, aktuell och så interaktiv som möjligt under alla omständigheter. Med de kommunikationsvillkor som anges i partnerskapsavtalet har parterna velat säkerställa att ovannämnda kommunikationsmål förverkligas och att projektkommunikationen sker i samarbete och på ett samordnat sätt mellan alla avtalsparter.

Samarbetet om partnerskap är koncentrerat kring ett nätverkscentrum (Centre for the Fourth Industrial Revolution Network, C4IR) som grundades av Världsekonomet forum 2017. Huvuduppgiften för detta nätverk, som administreras av Världsekonomet forum, är att stödja utveckling och utbyte av nya tekniska och digitala verksamhetsmodeller och lösningar som betonar an-

svar och förtroende. Även de parter som ingår ett partnerskap med Världsekoniskt forum kommer att främja åtgärder i linje med dessa mål. Ur Finlands synvinkel återspeglar de politiska målen EU:s riktlinjer för en digital och grön övergång.

Partnerskapet är förknippat med det så kallade Fellowship-programmet (stipendieprogram), enligt vilket de aktörer som har inlett partnerskap med Världsekoniskt forum åtar sig att utse en egen tillfällig nationell Fellowship-representant. Finlands Fellow-representant har under programperioden berett ett projekt med temat "Empowering Data Societies", inom ramen för vilket man strävar efter att utveckla nya människoorienterade (MyData) informationshanteringsmodeller.

Inom ramen för partnerskapet har Världsekoniskt forum föreslagit att Finland överväger att inrätta en nationell filial inom C4IR-nätverket (Centre for 4th Industrial Revolution, C4IR Network) som förvaltas av forumet, med fokus på teman inom informationspolitik och dataekonomi. I detta avseende har ett utvärderingsarbete inletts på nationell nivå för att utreda om det skulle vara lämpligt och möjligt att inrätta en filial inom C4IR-nätverket i Finland. Projektgruppen som samordnas av kommunikationsministeriet ansvarar för att följa upp projektet och vägleda utvärderingsarbetet. Projektgruppens sammansättning samt dagordningar och protokoll från mötena finns i statsrådets projektdatabas.

Från början av utvärderingsarbetet har det varit klart att det inte är lämpligt att inrätta en nationell filial eller starta verksamheten om man inte får med företag som är intresserade av projektet. Om man beslutar att inrätta en nationell C4IR-filial, kommer detta också att innebära betydande ekonomiska resurser och medlemskap i Världsekoniskt forum för de deltagande instanserna.

Utvärderingsarbetet pågår fortfarande och alla möjligheter som C4IR-nätverket erbjuder har inte kunnat utnyttjas till följd av pandemin. Kommunikationsministeriet undersöker därför möjligheten att förlänga partnerskapsavtalet mellan aktörerna. Syftet är att under mandatperioden främja särskilt företagens deltagande och att skapa en konkret väg framåt för att utveckla en konceptualisering och organisation av en C4IR-filial som kan komma att inrättas i Finland. Inga riktlinjer har fastställts för organisationen av en C4IR-filial som kan inrättas i Finland och kommer inte heller att fastställas förrän utvärderingsarbetet är slutfört.

I det nuvarande C4IR-nätverket bereds inga juridiska skyldigheter, det vill säga internationella avtal eller lagstiftning, som är bindande för Finland. Lagstiftningsåtgärder och avtal kräver alltid behandling i riksdagen. Finlands politiska arbete i digitaliseringsfrågor bygger på regeringsprogrammet och dess genomförande. Statsrådets projekt inklusive material finns tillgängliga på nätet i statsrådets projektdatabas.

Finland deltar inte i utvecklingen av den transhumana människan, och det nuvarande samarbetet med Världsekoniskt forum är inriktat på att utveckla dataekonomins strukturer. Information om digitaliseringsarbetet vid Världsekoniskt forum finns på forumets webbplats.

I artikel 2 i partnerskapsavtalet med Världsekoniskt forum beskrivs de helheter som Finlands Fellow-representant kan arbeta med. När det gäller personuppgifter är det fråga om ett teoretiskt

arbete i utvecklingen av datahanteringsmodeller och inte överföring av material med personuppgifter. I allmänhet omfattas behandlingen av personuppgifter av dataskyddslagstiftningen, såsom EU:s allmänna dataskyddsförordning. Ett av målen med EU:s allmänna dataskyddsförordning är att förhindra missbruk av personuppgifter genom att fastställa allmänna principer i linje med finalitetsprincipen för behandlingen av personuppgifter samt utfärda bestämmelser om den registrerades rättigheter och den personuppgiftsansvariges skyldigheter.

Helsingfors den 21.6.2021

kommunikationsminister Timo Harakka

VN/15086/2021